

และทางมหาวิทยาลัย ได้มอบหมายหน้าที่นี้ให้แก่สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยขอนแก่น ดูแลตั้งแต่บัดนั้น
สืบมาจนถึงปัจจุบัน

การเป็นตัวแทนรับผิดชอบเกี่ยวกับศาลเจ้าพ่อมอดินแดงของ นักศึกษา บุคลากร เจ้าหน้าที่ ใน
มหาวิทยาลัยขอนแก่นนั้น ก็มีเสียงที่คัดค้านในเรื่องของความงมงายในเรื่องของการนับถือผี อันจะเป็น
การทำให้หลักของพระพุทธศาสนาบิดเบือน หนึ่งในเสียงการคัดค้านคือคณะบดี ผู้บริหารของคณะ
แพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงได้มีการสร้าง ศาลาธรรมสถาน ที่มีองค์พระพุทธรูปประดิษฐานอยู่
เพื่อให้ให้นักศึกษา บุคลากร เจ้าหน้าที่ ต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่น สามารถเลือกที่จะ ไปกราบไหว้
สักการะ ได้ แทนการกราบไหว้บูชาเจ้าพ่อมอดินแดง ซึ่งถือว่าเป็นผี

การกระทำเช่นนี้ทำให้เกิดความขัดแย้งทางความคิดขึ้นของคนสองฝ่าย และเกิดแรงต้าน ทำให้
ภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่นเกิดความแตกแยกทางความคิด ทางสมาชิกสมาคมศิษย์เก่าได้มีการลงมติกัน
ว่า ต้องการจะลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นดังกล่าว ประกอบกับศาลเจ้าพ่อมอดินแดงมีสภาพเก่าชำรุดมาก
แล้ว จึงได้มีการคิดที่จะสร้างศาลใหม่ ที่ทันสมัย และลดความขัดแย้งที่มีอยู่ นั้นจึงมีแนวคิดที่จะสร้างศาลา
ธรรมสถานขึ้น โดยต้องการให้มีทั้งพระพุทธรูป และเจ้าพ่อมอดินแดง ที่เป็นที่นับถือ ก็ยังคงอยู่ ประกอบ
กับ วาระที่มหาวิทยาลัยสถาปนาครบ 40 ปี คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ชุดปี 2546) จึงได้มีมติ
เป็นเอกฉันท์ ให้ดำเนินการก่อสร้าง ศาลาธรรมสถาน “เจ้าพ่อมอดินแดง ขึ้นใหม่โดยมอบหมายให้
สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นแกนนำในการดำเนินงาน นายกสมาคมศิษย์เก่าฯ ก็ได้พิจารณา
พยายามขอความอนุเคราะห์จากกลุ่มอาคาริกมูมิ ให้ช่วยเหลือสนับสนุนหาเพื่อความต่อเนื่องในประวัติความ
เป็นของ องค์เจ้าพ่อมอดินแดง ตลอดจนรูปแบบศาลาธรรมสถานที่จะสร้าง จนพอที่จะสรุปสาระพอ
สังเขปได้ดังนี้ ในราวพุทธศตวรรษที่ 18 ได้มีเจ้าผู้ครองนครพระองค์หนึ่ง นามว่า “ท้าวแกนสุริยา ทรงมี
ชอบชดเชยมาแห่งอำนาจบารมีพระองค์ทรงเปี่ยมไปด้วยศรัทธาปีศาจในบวรพุทธศาสนาอย่างแรงกล้า
จึงครองใจไพร่ฟ้าและพลให้เกิดความเป็นอยู่ดีกินดีทั่วหัวล้า แบบ ธรรมารูปไทย เหล่ามหนนตรีจึง
พร้อมใจกันถวายสมัญญานาม เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติคุณให้ระบือไกลว่า เท้าแดนสุริยาธรรมาราช
และในรัชสมัยของพระองค์นั่นเอง ที่ได้มีการก่อสร้างพระพุทธรูปประจำพระชนวารขึ้น 1 องค์ พุทธศิลป์
เป็นแบบปางมารวิชัย ซึ่งท้าวแกนสุริยาธรรมาราชในอดีตได้มาแสวงหาดิถี อิมหิพสุข คือ องค์เจ้าพ่อ
มอดินแดง

ในปัจจุบัน รูปแบบศาลาธรรมสถาน ได้กำหนดให้เป็นอาคารจัตุรมุขล้อมรอบด้วยระเบียงทั้งสี่
ด้าน กลางห้องโถงมีที่ประดิษฐานองค์พระพุทธรูปปฏิมาปางมารวิชัย ซึ่งพระครูสุวรรณภิกขุ เจ้า
อาวาสวัดถ้ำพระ โขธิสัย ได้ถวายพระนามว่า “พระพุทธรูปัญญาเมตตาธรรม” สำหรับเป็นที่เคารพ
สักการะ ตามจิตปรารถนาแห่งองค์ท่าน ทั้งยังเป็นสัญลักษณ์การ โดยปริยายว่า “เจ้าพ่อมอดินแดง”
คือ องค์เทพในเขตนี้ ซึ่งได้มีการวางวางศิลาฤกษ์เสาเอกศาลาธรรมสถาน เจ้าพ่อมอดินแดง ในวันอังคาร
ที่ 13 พฤษภาคม 2546 เวลา 17.31 น.

ปัจจุบันศาลเจ้าพ่อมอดินแดงมีอยู่ 2 ที่ คือ ศาลเก่า (ศาลที่เสียงเขิมซึ) และทางมหาวิทยาลัยได้ทำการปรับเปลี่ยนศาลขึ้นมาใหม่ โดยให้ทางสมาคมศิษย์เก่า มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นผู้รับผิดชอบในการปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงศาลขึ้นมาใหม่ (ศาลปัจจุบัน) โดยเหตุผลในการปรับเปลี่ยนศาล คือ ศาลเก่าเกิดความทรุดโทรม และลดความซัดแย้งของเรื่องความเชื่อเรื่องผี กับ พุทธศาสนา เพราะเมื่อก่อนไม่มีพระพุทธรูปอยู่ที่ศาลเดิม จึงสร้างพระพุทธรูปขึ้นมา คือ ท้าวแสนสุริยา มาสถิตเป็นเทพประจำศาลปัจจุบัน และได้มีการอันเชิญเทวดามาอยู่ในศาลปัจจุบัน ให้ชาวมหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้มีทางเลือกที่จะสักการะ อย่างไรก็ตามศาลเดิมที่เป็นศาลผี ก็ยังคงอยู่ (ศาลเสียงเขิมซึ) เพื่อให้ผู้ที่นับถือได้สักการะต่อไป ทำให้ชาวมหาวิทยาลัยได้มีทางเลือกที่จะเชื่อหรือสักการะทั้งผี และพระ

ลำดับขั้นของการเปลี่ยนแปลงการสร้างศาลเจ้าพ่อมอดินแดง สามารถอธิบายได้ดังรูปดังกล่าวนี้

รูปที่ 2⁴ ลำดับขั้นขั้นตอนการสร้างศาลเจ้าพ่อมอดินแดง จากอดีตสู่ปัจจุบัน

⁴ ได้จากการประมวลผลจากข้อมูลที่มีข้างต้น ของกลุ่มผู้ศึกษา

4.1.2.1 จุดเปลี่ยน จากศาลเก่าสู่ศาลปัจจุบัน⁵

จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นคือการเปลี่ยนจากศาลเดิมมาสู่ศาลปัจจุบันและการเปลี่ยนผู้รับผิดชอบดูแลศาลเจ้าพ่อมอดินแดง ศาลเก่าได้เริ่มสร้างขึ้นในปีเดียวกันกับที่มหาวิทยาลัยได้เข้ามาจับจองที่ คือปี พ.ศ. 2507 ภายหลังจากนั้นอีก 39 ปี ก็ได้มีการสร้างศาลใหม่คือศาลปัจจุบันขึ้น ในปี พ.ศ. 2546

ซึ่งจุดเปลี่ยนนี้ก็เกิดขึ้นจากการต้องการลดความขัดแย้งของทางสมาคมศิษย์เก่า ที่เกิดขึ้นระหว่างชาวมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่มีความเห็นด้วยกับความเชื่อเรื่องเจ้าพ่อมอดินแดง และกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยเพราะคิดว่าเป็นการกระทำที่ขัดต่อพุทธศาสนา ถือเป็นเรื่องทิ้งมรดก สมาคมศิษย์เก่าผู้ทำหน้าที่ดูแลศาลเจ้าพ่อมอดินแดงเห็นดังนี้จึงมีแนวคิดที่จะสร้างศาลใหม่เกิดขึ้นที่ให้ชาวมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้เลือกที่จะเชื่อหรือสักการะ เลยให้มีการอัญเชิญพระพุทธรูปมาประดิษฐานที่ศาลาธรรมสถานหลังใหม่ที่จะสร้างขึ้นและมีการอัญเชิญเทวดามาอยู่เป็นองค์เจ้าพ่อมอดินแดง แต่ศาลเจ้าพ่อมอดินแดงเก่าที่เป็นผิก็ยังไม่มีการรื้อ พัง หรือทิ้งไป โดยทำการสร้างศาลใหม่ไว้บริเวณใกล้ ๆ กับศาลเก่า เพื่อให้ไม่ดูแบ่งแยก จนกลายเป็นคนละความเชื่อ ไปเหมือนความแตกแยกทางความเชื่อที่กำลังเกิดขึ้น ทำให้ชาวมหาวิทยาลัยสามารถเลือกที่จะสักการะหรือเชื่อตามความเชื่อส่วนตัวได้ว่าจะเลือกแบบศาลเดิมที่เป็นผี หรือเลือกศาลใหม่ที่เป็นพระและเทวดา โดยที่ไม่ทำให้ถูกมองว่ามรดก หรือแตกต่าง ไปจากคนอื่น ๆ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขของชาวมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยปราศจากการแตกแยกกันตามความเชื่อ และมีที่ยึดเหนี่ยวจิตใจเป็นสิ่งเดียวกันเพื่อสันติสุข

ในแนวคิดความเชื่อเรื่อง ความเชื่อคือตัวกำหนดวิถีทางในการดำเนินชีวิตของชน โดยกล่าวว่าความเชื่อเปรียบเสมือนชีพที่ฝังอยู่ในตัวคน เราไม่สามารถเปลี่ยนแปลงคำสั่งให้เป็นอย่างอื่นได้ นอกจากจะเปลี่ยนชีพใหม่ลงไปแทน เช่น ถ้าคนที่เชื่อว่าผีมีจริง จะไปพิสูจน์อะไรก็คงจะยากที่จะเปลี่ยนความเชื่อนี้ได้ เพราะความเชื่อมีอิทธิพลต่อชีวิตสูงกว่าข้อมูลข้อเท็จจริงหรือหลักฐาน เพราะความเชื่อมันฝังรากลึกในทุกอนุของชีวิต ไม่เหมือนข้อมูล ข้อเท็จจริงที่ชีวิตรับรู้จากการได้ยิน การเห็น การสัมผัส เท่านั้น ไม่เพียงพอที่จะไปลบล้างความเชื่อที่สัมผัสได้ด้วยจิตและวิญญาณ นอกจากนี้ ยังมีตัวอย่างของความเชื่อที่มีผลต่อแนวคิดและพฤติกรรม การดำเนินชีวิตของคนอีกหลายเรื่อง เช่น ถึงแม้คนจะเชื่อว่าไฟร้อนซึ่งเป็นหลักความจริงที่แท้จริง แต่ถ้าเราสามารถสร้างความเชื่อของคนให้มีอิทธิพลเหนือความจริงได้ คนก็มีความกล้ามากกว่าความกลัว เราจะเห็นคนบางคนบางกลุ่มสามารถเดินลุยไฟได้ คนบางคนที่เคยนับถือศาสนาใดศาสนาหนึ่งเมื่อเขาเปลี่ยนความเชื่อ ความเชื่อจะสร้างพลังและแรงจูงใจให้เขาสามารถเปลี่ยนศาสนาได้ ทั้งๆ ที่ศาสนาแรกเขานับถือมาตั้งแต่เกิด นี่เป็นเพราะเขาเปลี่ยนที่ความเชื่อเป็นอันดับแรก ทำให้

⁵ สัมภาษณ์ นางสุจิตตรา อรุณวัน อายุ 33 ปี เจ้าหน้าที่สำนักงานสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยขอนแก่น รับผิดชอบดูแลศาลเจ้าพ่อมอดินแดง โดยตรง

แนวคิดและวิธีการปฏิบัติเปลี่ยนไป คนบางคนที่อยู่ในสภาวะจิตใจหนึ่งเมื่อสร้างความเชื่อให้เขา
เต็มที่แล้ว เขาสามารถสละชีวิตเพื่อความเชื่อได้ เช่น สามารถถูกระเบิดกับตัวแล้วไปก่อ
วินาศกรรมได้ เพราะคนเหล่านี้เชื่อว่าการตายในครั้งนี้เป็นการทำความคิดเพื่อสิ่งที่เขาเชื่อมั่นเอง
คนเชื่อว่าฝีมือจริง เราสามารถนำเอาเรื่องผิดพลาดมาข่มขู่ให้คนกลัวได้ เราสามารถนำเอาเรื่องผิดพลาดมา
หลอกให้คนงมงายได้เช่นกัน

สามารถใช้อธิบายในเรื่องของการความขัดแย้งที่ต้องการที่จะเปลี่ยนความเชื่อในเรื่องผีมาเป็น
ความเชื่อต่อพระ และเทพ ของสมาคมศิษย์เก่าที่ต้องการจะลดความขัดแย้งในเรื่องของความเชื่อ
ที่เกิดขึ้น โดยการสร้างศาลเจ้าพ่อมอดินแดงใหม่ และการให้มีพระ และ มีเทพ เทวดา แทนผี ทำ
ให้ผู้คนเลิกที่จะ ไหว้พระ ไหว้เทพ มากกว่าการ ไหว้ผี เนื่องจากคนทั่วไปมีความเชื่อว่าผี คำว่า
พระและเทพ ทำให้คนสนใจมากที่เชื่ออย่างนี้หันมา ไหว้พระและเทพเป็นหลักมากกว่าการ ไหว้ผี
เนื่องจากสมาคมศิษย์เก่าเชื่อว่าเมื่อคนมีความเชื่ออย่างไรก็จะนำไปสู่การปฏิบัติ และเมื่อชาว
มหาวิทยาลัยมีความเชื่อที่ตรงกันก็จะนำไปสู่การลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

ทั้งนี้ก็ได้ถือโอกาสซ่อมแซมศาลเก่าที่สุดังไปตามสภาพกาล ด้วย และประกอบกับเป็น
การสร้างศาลใหม่เพื่อความเป็นสิริมงคลของมหาวิทยาลัยเนื่องในโอกาสครบรอบ 40 ปี แห่งการ
สถาปนามหาวิทยาลัยขอนแก่น โสภสามารถอธิบายได้ดังแผนผังนี้

รูปที่ 3⁶ จุดเปลี่ยน จากศาลเก่าสู่ศาลปัจจุบัน

⁶ ได้จากการประมวลผล และวิเคราะห์ ตามข้อมูลของกลุ่มผู้ศึกษา

4.1.2.2 ที่มาของคำว่ามอดินแดง⁷

เหตุผลที่เรียกว่า มอดินแดง ได้มาจากประชาชน ชาวบ้านในบริเวณนั้น เรียกกันโดยทั่ว เนื่องจากบริเวณพื้นที่แห่งนี้ในสมัยก่อนมีลักษณะเป็นเนิน หรือ ภาษาล้านช้างในพื้นที่นั้นเรียกว่า มอ และสภาพพื้นดิน นั้นเป็นดินแดง จึงได้ชื่อว่ามอดินแดงซึ่งเป็นที่รู้จักกันของประชาชนบริเวณโดยรอบ

4.1.3 ตามยุค ของเจ้าพ่อมอดินแดง⁸

จากการสัมภาษณ์ ผศ.ดร.ชลิศ ชัยธรรมจิต ท่านได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับเจ้าพ่อมอดินแดงว่า สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ยุค คือ

4.1.3.1 ยุคดั้งเดิม

เป็นยุคที่ชาวบ้านมีการนับถือผีเป็นอยู่เป็นจำนวนมากเมื่อมีความเชื่อเกิดขึ้นจึงมีการสร้างสัญลักษณ์ขึ้นเพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจและเป็นสิ่งที่ยืนยันว่าสิ่งที่ตนเชื่อนั้นมีอยู่จริงตามความเชื่อของคน ซึ่งการสร้างวัตถุส่วนใหญ่ก็จะออกมาในแนวที่ผู้อาศัยคือเป็นการสร้างที่อยู่ให้กับสิ่งที่ตนเชื่อ ชาวบ้านที่มีความเชื่อเรื่องเจ้าพ่อมอดินแดงจึงได้ร่วมกันสร้างศาลพระภูมิขึ้นเพื่อการสักการะ ซึ่งได้มีการสร้างขึ้นก่อนที่จะมีการตั้งมหาวิทยาลัย นั้นหมายถึงว่าเจ้าพ่อมอดินแดงเกิดก่อนมหาวิทยาลัยขอนแก่น และก็มีความเชื่อมาก่อนชาวมหาวิทยาลัย โดยคนกลุ่มนี้คือชาวบ้านบริเวณโดยรอบศาลเจ้าพ่อมอดินแดง เมื่อมีความเชื่อโดยแพร่หลายแล้วก็มีการสร้างศาลที่มีขนาดใหญ่กว่าเดิมเพื่อเป็นการแสดงถึงความเชื่อที่เพิ่มจำนวนขึ้นและแสดงให้เห็นว่าเจ้าพ่อมอดินแดง มีความศักดิ์สิทธิ์ตามขนาดของศาล นั่นก็หมายถึงความเชื่อว่าเจ้าพ่อมอดินแดงมีความศักดิ์สิทธิ์ของคนจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ จนกลายมาเป็นศาลที่เสาศาลเพียงดา)

4.1.3.2 ยุคก่อตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่น

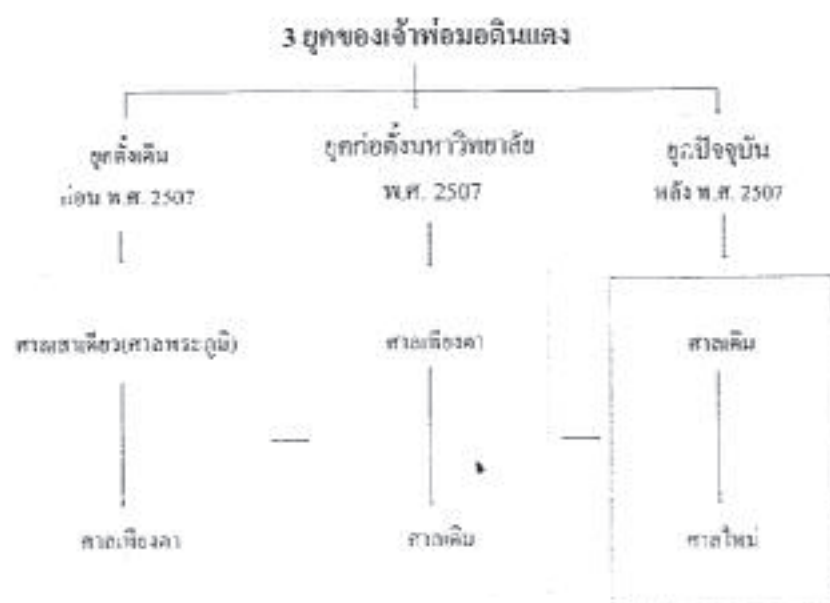
ยุคนี้เป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงจากศาลที่เสาศาลเพียงดา มาเป็นศาลที่ใหญ่มากขึ้น คือศาลเดิมในปัจจุบัน เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงขึ้นพร้อม ๆ กับการก่อตั้งมหาวิทยาลัย และการเข้ามาของพ่อค้าแม่ค้า ที่มาทำการค้าขายในเขตมหาวิทยาลัยและมีความเชื่อต่อเจ้าพ่อมอดินแดง ซึ่งก็เป็นการรวมปัจจัยที่เกิดจากความเชื่อของชาวบ้านที่มีมาตั้งแต่แรกเริ่มกับพ่อค้าแม่ค้าที่เข้ามาที่มีความเชื่อแบบเดียวกัน

⁷ สัมภาษณ์ ผศ.ดร.ชลิศ ชัยธรรมจิต อายุ 52 ปี นักศึกษาระดับที่ 3 หน้า 1-3 และ 9-10 เล่มที่ 6 หน้า 3 และเล่มที่ 7 หน้า 3

⁸ สัมภาษณ์ ผศ.ดร.ชลิศ ชัยธรรมจิต อายุ 52 ปี นักศึกษาระดับที่ 3 หน้า 1-3 และ 9-10 เล่มที่ 6 หน้า 3 และเล่มที่ 7 หน้า 3

4.1.3.3 ยุคปัจจุบัน

ในยุคนี้เป็นการเปลี่ยนจากศาลเดิมมาเป็นศาลใหม่และมีการเปลี่ยนผู้ดูแลจากชาวบ้าน พ่อค้า แม่ค้า มาเป็นสมาคมศิษย์เก่าโนนมหาวิทาลัยขอนแก่น และมีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมที่มีแต่ผี กลายมาเป็น มีเทวดา และพระพุทธรูป ให้เลือกสักการะ ตามความเชื่อ สามารถอธิบายได้ดังแผนผังดังนี้

รูปที่ 4 แผนผังแสดงให้เห็นถึงการแบ่งเจ้าพ่อมอดินแดง ออกเป็นสามยุคตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

4.2 ความเชื่อในการนับถือองค์เจ้าพ่อมอดินแดง ของนักศึกษาและบุคลากร ภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่น จากอดีตจนถึงปัจจุบัน¹⁰

4.2.1 ช่วงก่อนก่อตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่น

จากข้อมูลประวัติของเจ้าพ่อมอดินแดงและการตั้งศาลของเจ้าพ่อมอดินแดงจะเห็นได้ว่าความเชื่อที่มีต่อเจ้าพ่อมอดินแดงนั้นมีมาก่อนการตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่นคือมีมาก่อนปี พ.ศ. 2507 และประชาชนข้างนอกมหาวิทยาลัยขอนแก่นนั้นก็เป็นผู้ที่มีความเชื่อในเรื่องของเจ้าพ่อมอดินแดงมาก่อนชาวมหาวิทยาลัย ซึ่งในอดีตจะมีการนำอาหาร ไปถวายเจ้าพ่อมอดินแดง ขณะที่ยังเป็นศาลเสาเดียวอยู่ และต่อมามีการสร้างศาลที่ใหญ่ขึ้นจากศาลเดิม และมีผู้ที่มีความเชื่อต่อเจ้าพ่อมอดินแดงเพิ่มขึ้นในแต่ละปีจึงมีการทำพิธีเช่นไหว้เจ้าพ่อมอดินแดงขึ้นแต่ก็ยังคงเป็นพิธีที่มีแค่ชาวบ้านบริเวณโดยรอบศาลเจ้าพ่อมอดินแดงที่ร่วมกันจัดขึ้น ซึ่งไม่มี มโหรีสพ ที่มาแสดงแต่อย่างใด เป็นเพียงการทำพิธีไหว้ สักการะ

จากบทที่ 2 แนวคิดความเชื่อ ได้กล่าวไว้ว่า ความเชื่อ คือ ความมั่นใจต่อสิ่งนั้นๆว่าเป็นความจริง ซึ่งความเชื่อบางอย่างอาจสืบต่อกันมาเป็นเวลานาน ความเชื่อเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับมนุษย์มาตั้งแต่ยุค โบราณ ตอนที่ยังไม่มีความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ ไม่มีการพิสูจน์ถึงความจริงของเรื่องนั้นๆ ซึ่ง Max Weber กล่าวว่า “ไม่มีสังคมใดที่ไม่มีสิ่งที่เรียกว่า ศาสนา พบว่าทุกสังคมมีความคิดความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจเหนือธรรมชาติด้วยกันทั้งนั้น” มีความเชื่อว่า มีอำนาจบางอย่าง ภาวะบางอย่าง อาจอยู่ในรูปของผีสิง เทวดา พระเจ้า กรรม เป็นผู้ที่ หรือ เป็นสิ่งที่มีอำนาจในการให้สุข ให้โทษ ควบคุมหรือบันดาลให้เกิดเหตุการณ์ต่างๆ ที่พ้นอำนาจของมนุษย์ทั่วไป เช่นเดียวกับการที่ชาวบ้าน บริเวณโดยรอบศาลเจ้าพ่อมอดินแดงได้ทำการสักการะ บูชา เจ้าพ่อมอดินแดง ซึ่งเป็นสิ่งที่คนเชื่อว่าเมื่อสักการะแล้วจะทำให้เกิดความเป็นสิริมงคลแก่ตนเองและครอบครัว มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ของคน ทำให้รู้สึกสบายใจเมื่อคิดว่าเจ้าพ่อมอดินแดงคอยดูแลคุ้มครองภัยให้ตน

4.2.2 ช่วงการก่อตั้งมหาวิทยาลัย

ภายหลังจากที่มีการตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่นขึ้นปี พ.ศ. 2507 ในปีเดียวกันนั้นก็มีพ่อค้าแม่ค้า ที่ย้ายถิ่นฐานมาจากทางภาคกลางเพื่อเข้ามาทำการค้าขาย โดยเฉพาะการขายอาหาร จำพวกผัด ที่เป็นอาหารของคนภาคกลาง เนื่องมาจากนักศึกษาที่มาเรียนในมหาวิทยาลัยขอนแก่นนั้นเป็นนักศึกษาที่มาจากภาคกลางถึง ร้อยละ 90 เนื่องมาจากเป็นระบบการรับนักศึกษาเข้าเรียนที่เป็นแบบระบบรับเข้ากลาง ในตอนนั้นเองทำให้มีนักศึกษาในภาคกลางเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นจำนวนมาก ซึ่งต่างจากใน

10

สัมภาษณ์ ศศ.ดร.ชลิต ชัยกรรจิต อายุ 52 ปี อดีตกลางเวณัฒ์ที่ 3 หน้า 1-3 และ 9-10 หน้า 6 หน้า 3 และเล่มที่ 7 หน้า 3

สัมภาษณ์ นพสุจิตรา อูณวัน อายุ 33 ปี เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาของขอนแก่น รับผิดชอบดูแลศาลเจ้าพ่อมอดินแดงโดยตรง

สัมภาษณ์ ตัวแทนนักศึกษา บุคลากรในมหาวิทยาลัยขอนแก่น นักศึกษาระดับปีที่ 1 - 8

ปัจจุบันนี้มีนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่อยู่ในภูมิภาคมีจำนวนร้อยละ 80 - 90 ซึ่งเป็นสิ่งที่ถกถกกัน แคลงจากในเวลาก่อนก่อตั้งมหาวิทยาลัยคือในช่วงก่อนปี พ.ศ. 2507 ที่ก่อตั้งมหาวิทยาลัยใหม่ ๆ ในช่วงนี้เอง พ่อค้า แม่ค้า ก็มีความเชื่อถึงความศักดิ์สิทธิ์และนับถือเจ้าพ่อมอดินแดง เช่นเดียวกับ ประชาชนบริเวณ โดยรอบ เลยได้มีการร่วมมือร่วมทุนกันเพื่อที่จะจัดสร้างศาลใหม่ถวายแด่เจ้าพ่อมอดินแดง ซึ่งหมายถึงศาลเดิมในปัจจุบัน และก็ยังมีการทำพิธีเส่นไหว้เจ้าพ่อมอดินแดงอยู่เช่นเคย แต่จะมีการเฉลิมฉลองเพิ่มขึ้นมา ก็มีการจ้างลิเกมาจาก ไทร ราชเพราะเป็นการแสดงรื่นเริงของชาวภาคกลาง เพื่อแสดงถวายเจ้าพ่อมอดินแดง และเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินสนุกสนานผ่อนคลายจากการทำงาน เพื่อเป็นงานรื่นเริง ประจำปี ของพ่อค้า แม่ค้า บริเวณ โดยรอบมหาวิทยาลัย ซึ่งตรงกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ ไนบท์ที่ 2 ของ วิทย์ พอนด์นวิณ (2515) ความเชื่อเป็นมาของมนุษย์ ที่ได้กล่าวถึง ความเป็นมาของความเชื่อ โดยทั่วไปต้องการความปลอดภัยทั้งทางร่างกายและจิตใจตั้งแต่เด็กดำบรรพ์ ความเชื่อต่างๆ นั้น มักจะได้รับคำบอกเล่าจากคนรุ่นก่อน ว่ามีอำนาจที่ลึกลับที่ช่วยคุ้มครองรักษาตน จึงมีการประกอบพิธีกรรมขึ้น เพื่อแสดงความเคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ จะทำให้เกิดเหตุร้ายและเกิดผลดีได้ ความเชื่อเรื่องเทพเจ้า สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ภูต ผี ปีศาจ ที่มีอยู่ในสังคมนั้นจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะปรับปรุงคนให้เจริญขึ้น เช่นเดียวกับการจ้างลิเกมาแสดงถวายเจ้าพ่อมอดินแดง ความเชื่อของพ่อค้าแม่ค้า ในบริเวณนั้น เพื่อให้เจ้าพ่อมอดินแดงเกิดความพอใจ ชอบใจ เพื่อที่จะ ได้คุ้มครอง กายให้แก่ตนและครอบครัว และเพื่อการลดบันดาลให้เกิด โชคลาภ

ถึงของที่ชาวบ้านนำมาถวายเจ้าพ่อมอดินแดง ก่อจะประกอบไปด้วย อาหารคาวหวาน ต่าง ๆ มีช้าง ม้า ที่เชื่อว่าเป็นพาหนะของเจ้าพ่อมอดินแดง ความประวิติของเจ้าพ่อมอดินแดง และความเชื่อที่ว่าช้าง ม้า เป็นพาหนะ ของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ในช่วงนี้ จำนวนของช้าง ม้า มีจำนวน ไม่น่ามีแค่อย่างละตัว หลังจากนั้นก็มีผู้ที่เชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ของเจ้าพ่อมอดินแดงนำมาถวายเพิ่มขึ้น เรื่อย ๆ

4.2.3 ช่วงหลังการก่อตั้งมหาวิทยาลัย

ในช่วงนี้นักศึกษาที่เข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่มีความเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ของเจ้าพ่อมอดินแดงก็มาสักการะ บูชา เจ้าพ่อมอดินแดงที่ศาลที่พ่อค้า แม่ค้า และชาวบ้าน ได้ร่วมกันสร้างขึ้น ที่ตั้งอยู่ภายในเขตของมหาวิทยาลัยขอนแก่น จากรุ่นที่ที่มีความเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ของเจ้าพ่อมอดินแดง ก็ถ่ายทอด บอกเล่าถึงความศักดิ์สิทธิ์ของเจ้าพ่อมอดินแดง ให้รุ่นน้องฟังจากรุ่นต่อรุ่นจนกลายมาเป็นความเชื่อที่ว่าเจ้าพ่อมอดินแดงเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ประจำพื้นที่บริเวณมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในแนวคิดเรื่องความเชื่อ การสร้างความเชื่อใหม่ กล่าวว่างองค์กรต้องการให้คนมีความเชื่อซึ่งคนในองค์กร ไม่เคยมีมาก่อนหรือมีแต่ยังไม่เด่นชัดมากนัก เช่น ความเชื่อเรื่องการให้บริการลูกค้า ซึ่งเดิมคนในองค์กร ไม่ค่อยให้ความสำคัญมากนัก องค์กรอาจจะต้องวางแผน ในการสร้างความเชื่อนี้ให้กับคนในองค์กร ซึ่งกระบวนการ ในการสร้างความเชื่อ แน่แน่นอนว่าคำบอกกล่าวคงจะทำให้คนเกิดความเชื่อ ได้ยากนัก เช่น เรามอบคนในองค์กร ว่าถ้าเราบริการดีแล้วจะทำให้

ถูกค้าประทุบใจ หรือเราทำไม่ดีถูกค้าไม่ประทุบใจ คงจะทำให้คนเกิดความเชื่อได้ยาก แต่ถ้าสามารถแสดงให้เห็นชัดเจนเป็นรูปธรรมได้ ความเชื่อก็จะเกิดขึ้นได้ง่ายขึ้น เช่น เรานำเอาคำชมหรือข้อร้องเรียนที่เกิดขึ้นจริงมาพูดคุยให้คนทำงานฟัง หรือ ไม่ก็เชิญลูกค้าจริงมาเล่าความรู้สึกประทับใจหรือไม่ประทับใจต่อการบริการของคนในองค์กรเราให้บุคลากรฟัง รับรองว่าคนจะเชื่อเรื่องการให้บริการมากขึ้นอย่างแน่นอน เหมือนกับการที่ใครมาบอก เราว่าพระวัดนั้นให้ห่วยแหม่นมาก แต่ถ้าไม่มีหลักฐานว่ามีใครบ้างที่เจอถูกห่วยๆ เกพระวัดนั้น คงจะเชื่อยาก แต่ถ้าบอกว่ามี คนสิบกว่า คนที่ไปวัดนั้นมาแล้วถูกห่วยสิบงวดติดต่อกัน รับรองว่าความเชื่อจะเริ่มก่อตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะเป็นความเชื่อที่จับต้องได้ ถึงแม้ว่ายังไม่สามารถพิสูจน์ได้จริงคนถูกห่วยเพราะดวงหรือคนถูกห่วยเพราะพระวัดนั้น ให้ห่วยแหม่นก็ตาม เหมือนกับกลยุทธ์การส่งเสริมการขายสินค้าในยุคนี้ที่เน้นการเกิดบูทให้ลูกค้าชิม ให้ลูกค้าได้ทดลองใช้สินค้า เพราะแค่โฆษณา ทำให้ลูกค้าเกิดความเชื่อได้ยาก แต่ถ้าได้ลองใช้ได้ลองชิม ความเชื่อต่อคุณประ โยชน์สินค้านั้นๆ ก็เกิดง่ายขึ้น ถ้าเราต้องการสร้างความเชื่อเรื่องคนทำได้แล้วได้ดีในองค์กร ก็จะต้องมีกระบวนการสร้างความเชื่อที่เป็นรูปธรรม เช่น มีการมอบรางวัลคนทำงานดี มีการประกาศเกียรติคุณคนที่ทำดีทั้งต่อองค์กรและบุคคลภายนอก มีการยกย่องไปถึงครอบครัวไม่ใช่แค่เพียงตัวคนทำงาน เพราะการขยายผลแห่งความดีไปยังคนที่เกี่ยวข้องจะช่วยให้ความเชื่อในเรื่องนั้นๆ กระจายไปอยู่ในชีวิตของคนรอบข้างได้ด้วย เช่น บุคลากรคนใดทำดี ก็ต้องยกย่องไปถึงหน่วยงานและครอบครัวของเขาด้วย เหมือนกับการเกิดบูทให้ลูกค้าชิมสินค้าและแจกสินค้าตัวอย่างให้ลูกค้ามักกลับไปฝากคนที่บ้านด้วย (ซึ่งเป็นครั้งเดียวได้กินหลายตัว)

และแนวคิดความเชื่อในเรื่อง ของการพัฒนาและรักษาระดับของความเชื่อ กล่าวว่าการปรับเปลี่ยนหรือสร้างความเชื่อใหม่ๆ เข้ามาในองค์กร จำเป็นต้องใช้เวลาในการปลูกฝังมากพอสมควร ดังนั้น ในช่วงเวลาของการปลูกถ่ายความเชื่อนี้ องค์กรจำเป็นต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ความเชื่อที่ต้องการยังคงอยู่และเติบโตไปกับองค์กร อย่าปล่อยให้ต้นกล้าของความเชื่อเหี่ยวเฉาตายไปก่อนที่ความเชื่อจะอยู่ได้ด้วยตัวเอง องค์กรควรจะวางแผนในการจัดกิจกรรมต่างๆ ขึ้นมารองรับการพัฒนาและรักษาระดับของความเชื่ออย่างต่อเนื่อง และควรจะให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและรักษาความเชื่อ

ถนัดเกี่ยวกับการที่นักศึกษารุ่นพี่ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ถ่ายทอดความเชื่อต่อเจ้าพ่อมอดินแดงว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่อยู่คู่กับมหาวิทยาลัยขอนแก่น คอยคุ้มครองปกป้อง อันตรายให้กับมหาวิทยาลัย และชาวมหาวิทยาลัย หากชาวมหาวิทยาลัยมีการลบหลู่ เจ้าพ่อมอดินแดงก็จะไม่พอใจแล้วมหาวิทยาลัยก็จะเกิดความเดือดร้อน วุ่นวาย ชาวมหาวิทยาลัยก็จะเดือดร้อน ไม่มีความสุข แต่หากเรามีการไหว้เคารพ หรือสักการะเจ้าพ่อมอดินแดง เจ้าพ่อมอดินแดงก็จะช่วยคุ้มครองมหาวิทยาลัยและรวมไปถึงชาวมหาวิทยาลัยทุกคน ให้รอดพ้นจากอันตราย มีความเจริญรุ่งเรือง และทำให้ชาวมหาวิทยาลัยรักใคร่ปรองดองกัน ไม่เกิดความแตกแยก เมื่อมีความเชื่อในสิ่งเดียวกัน ทำให้ชาวมหาวิทยาลัยของแก่นเป็นหนึ่งในใจเดียวกัน

และในช่วงนี้พ่อค้า แม่ค้า ผู้ที่มีหน้าที่ดูแลศาลและจัดงานพิธีบวงสรวงเจ้าพ่อมอดินแดงก็ได้ส่งมอบหน้าที่นี้ให้แก่ทางมหาวิทยาลัยขอนแก่น และทางมหาวิทยาลัยก็ได้มอบหมายให้เป็นหน้าที่ของสมาคมศิษย์เก่าเป็นแกนนำในการดูแล รับผิดชอบงานต่าง ๆ เกี่ยวกับเจ้าพ่อมอดินแดง จากนั้นก็ได้มีการสร้างศาลใหม่ (ศาลปัจจุบัน) และการเปลี่ยนจากผี มาเป็นเทพ คือหลังจากปี พ.ศ. 2546 เจ้าพ่อมอดินแดง ก็เป็นที่สักการะของชาวมหาวิทยาลัยมาโดยตลอด ซึ่งส่วนหนึ่งก็มาจากการถ่ายทอดความเชื่อให้แก่รุ่นน้อง จากรุ่นพี่ มาเรื่อย ๆ ในส่วนของนักศึกษา และในส่วนของบุคลากรในมหาวิทยาลัยขอนแก่นนั้น ช่วงที่เข้ามาทำงานในมหาวิทยาลัยใหม่ ๆ ก็ได้มาไหว้ สักการะ เจ้าพ่อมอดินแดง เนื่องจากมองว่าการมากราบไหว้สิ่งที่คนในสังคมที่คนกำลังจะเข้ามาเป็นสมาชิกนั้นมองว่าเป็นสิ่งที่ศักดิ์สิทธิ์และมีความสำคัญต่อคนในสังคม ก็ถือเป็นเรื่องที่คุณควรจะทำไม่ว่าจะเชื่อหรือไม่ก็ตาม เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางความเชื่อและเพื่อการอยู่ร่วมกับคนในสังคมนั้นได้อย่างสงบสุข และบางคนก็มักความเชื่อต่อความศักดิ์สิทธิ์ ของเจ้าพ่อมอดินแดงเป็นส่วนตัว เนื่องจากเคยมาบนบาน ต่อเจ้าพ่อมอดินแดงแล้วเกิดประสบผลสำเร็จ ความเปี่ยมหมายที่ตั้งไว้

ชาวมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่เชื่อต่อเจ้าพ่อมอดินแดงได้มีการบนบานเจ้าพ่อมอดินแดง การบนบานสารกล่าวส่วนใหญ่จะเป็นในเรื่องของการใช้ชีวิตประจำวัน คือเรื่องของความรัก เรื่องการงาน เรื่องการเรียน โดยคิดว่าการพาขันธ์นี้เป็นการทำให้คนสบายใจ ว่าอย่างน้อยก็มีที่พึ่งทางใจ และเจ้าพ่อมอดินแดงก็จะเป็นสิ่งที่คอยหนุนช่วยให้สิ่งที่คนหวังกันเกิดขึ้นจริง ซึ่งนั่นก็เป็นสิ่งที่เราไม่สามารถมองเห็นได้ แต่อย่างน้อยก็ได้บอกให้เจ้าพ่อมอดินแดงได้รับรู้ ซึ่งงานมีอำนาจเหมือนมนุษย์อยู่แล้วก็น่าจะช่วยให้สิ่งที่หวังเป็นจริงได้ และผลลอบจากการบนบานส่วนใหญ่ก็เป็นที่น่าพอใจ สิ่งของที่เรียกว่าของแก้บน หรือสิ่งของตอบแทนที่เจ้าพ่อมอดินแดงจะได้รับเมื่อมีการครบวันศาลให้สิ่งที่มาขอของประสบผลสำเร็จนั้น ส่วนมากก็จะเป็นข้าว กล้วย และอาหาร หวาน ละครูปที่มีชื่อทอง เช่น ทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง เป็นต้น และมีน้ำหวานจำพวกน้ำแดง

บางคนไม่เคยมาบนบานต่อเจ้าพ่อมอดินแดง แต่เคยมาสักการะ ก็ให้ความหมายต่อเจ้าพ่อมอดินแดงว่าเป็น(เครื่องมือที่

จากการสัมภาษณ์ ผศ.ดร. ชลิต ชัยกรรชิต ผู้ที่อ้างว่าตนเป็นผู้สามารถค้นเชิงควงวิญญาณของเจ้าพ่อมอดินแดงได้ และมีความรู้ความสนใจพิเศษในเรื่องของวิญญาณ หรือมิติที่สามของมนุษย์ กล่าวว่า ปัจจุบันคนในมหาวิทยาลัยขอนแก่นเชื่อว่าเจ้าพ่อมอดินแดงเป็นเทพ (มีพลังบรรลุถึงที่สุด) เทพจะไม่เบียดเบียนสิ่งมีชีวิต ของที่นำไปถวายจะเป็น ขนมหวาน ผลไม้ จะไม่รับของขาว ไม่มีแอลกอฮอล์ สุรา แต่รอนๆศาลนั้นยังมีสัมภเวสี อยู่

ตามความเชื่อที่ว่า การถวายข้าว กล้วยนั้น เป็นความเชื่อเดิม ที่เจ้าพ่อมอดินแดงนั้น เป็นเจ้าของข้าว หรือคนขโมยข้าว คือเกี่ยวข้องกับข้าวมาตั้งแต่แรก เมื่อใครขอสิ่งใดแล้วประสบความสำเร็จ ผู้นั้นก็จะมีมาถวายข้าว กล้วย เป็นต้น ในปัจจุบันนี้จำนวนของ ข้าว กล้วยได้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนทำให้ทางสมาคมศิษย์เก่าที่เป็นผู้ดูแลศาลเจ้าพ่อมอดินแดงนั้นจะต้องประกาศงดการนำข้าว กล้วยมาถวายเจ้าพ่อมอดินแดง จนกลายมา

เป็นระบบเวียน ช้าง ม้า มาใช้ในการถวายให้กับเจ้าพ่อมอดินแดง ส่วนช้าง ม้า ที่ เก่าหรือผู้ฟังแล้ว ทางสมาคมศิษย์เก่าก็จะนำไปถวายวัด บ้าน โลกสิ และวัดอื่น เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปเช่นถ้า สภาพที่พอใช้การ ได้ ก็จะนำมาตกแต่งวัด แต่ถ้าผู้ฟังมากแล้ว ก็จะนำไปหล่อพระพุทธรูป สามารถแสดงการไหลเวียนของช้าง ม้า ที่ ชาวมหาวิทยาลัยนำมาถวายเจ้าพ่อมอดินแดงได้ดังนี้

แผนภาพการไหลเวียนของ

ช้าง ม้า และพวงมาลัย

คนที่ศรัทธานำมาถวาย

นำไปถวาย
วัดบ้าน โลกสิ
และวัดอื่นๆ เพื่อ
นำไปประดับ หรือ
หล่อเป็นพระพุทธรูป

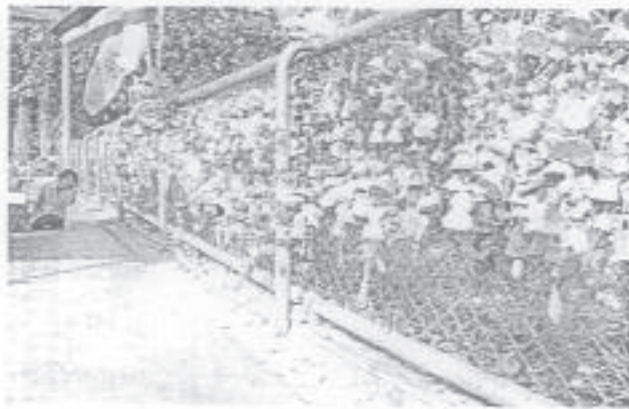
รูปที่ 5¹¹ แสดงให้เห็นถึงการไหลเวียนของช้าง ม้า ที่ ผู้คนนำมาถวายแก่เจ้าพ่อมอดินแดงตามความเชื่อ ความกตัญญูของ ศส.ดร.ชลิต คือเจ้าพ่อมอดินแดง คือ เป็นสิ่งที่เป็นการเชื่อของคนใน มหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อ ได้เข้ามาอยู่ภายในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ก็ได้รับการปลูกฝังในเรื่องของความเชื่อ เช่นนี้คือๆ กันมา (ถ้าดูบ่อนอกมหาวิทยาลัยขอนแก่นจะมีคนมาสักการะ กราบ ไหว้ มากกว่านี้) ซึ่งคิดว่าเป็น เรื่องที่เหนือธรรมชาติ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คุ้มครองคนในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ซึ่งได้นิยามเกี่ยวกับคำว่า ผี คือ เป็นวิญญาณและเป็นพลังจิต เป็นอำนาจที่เหนือธรรมชาติมากกว่าเป็นปิศาจ อันเชื่อแบบดั้งเดิมคือ จิตที่มีพลังน้อย เรียกว่า “ขวัญ” แต่จิตที่มีพลังมาก เรียกว่าเป็น “เทพ” ส่วนมากจะเป็นเจ้าพ่อ เจ้าแม่

ในการจัดงานบวงสรวงเจ้าพ่อมอดินแดงที่จัดขึ้นปีละหนึ่งครั้งก็ยังมีคนนำดอกไม้ธูปเทียนมาถวาย เจ้าพ่อมอดินแดงอยู่เช่นเคย แต่จะเป็นลูกที่มีชื่อเสียง เป็นคณะที่ยิ่งใหญ่มากกว่าในช่วงก่อตั้งมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ก็เพื่อ แสดงให้เห็นทั่วไปเห็นว่าเจ้าพ่อมอดินแดงมีความสำคัญ และมีความยิ่งใหญ่ ค่อมมหาวิทยาลัยแสดงให้เห็นถึงความเชื่อ ในความศักดิ์สิทธิ์ของเจ้าพ่อมอดินแดง ว่ามีมาก จนต้องจ้างลูกคณะ ใหญ่และมีชื่อเสียง เช่น ในการจัดงานเฉลิมฉลองของเจ้าพ่อมอดินแดงในปี พ.ศ. 2552 ที่ผ่านมาก็ได้นำลูก คณะของกึ่ง ศุภรวิราช ซึ่งเป็นคณะลูกที่มีชื่อเสียงในระดับประเทศมาแสดงถวายเจ้าพ่อมอดินแดง

¹¹ ใ้จากภาพ ประมวลศิลปกรรมของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผศ.ดร.ชลิต กล่าวว่าการจัดพิธีในวงสรวง ตักการะสาธเจ้าพ่อมอดินแดง ตั้งแต่อดีตจะมีการกำหนดวันที่แน่นอน คือ วันที่ 11 พฤศจิกายน ของทุกปี แต่ปัจจุบันนี้ไม่ได้กำหนดวันที่แน่นอน โดยถือเอาฤกษ์ สะดวก คือหลังช่วงของวันลอยกระทงเนื่องจากกลุ่มเจ้าหน้าที่จัดงานเฉลิมฉลองเจ้าพ่อมอดินแดงนั้นเป็นกลุ่มเดียวกับที่มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดงานวันลอยกระทงของมหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อให้งานรื่นเริงติดกันมากจนเกินไป และเพื่อให้ทีมงาน ได้พักผ่อน จึงต้องเลื่อนงานเฉลิมฉลองเจ้าพ่อมอดินแดงออกไปตามความสะดวก แต่ก็ยังจัดอยู่ในเดือนเมษายนหรือเดือน พฤษภาคม แต่ในความเชื่อของหนังสือโบราณ จะไม่ทำกันในวันเดือนดับ (วันแรม) เว้นแต่ปีนั้นมีความจำเป็นที่ต้องทำพิธีในวันนั้น”

อีกหนึ่งของกรวอนขอค้อเจ้าพ่อมอดินแดงอีกวิธีคือการห้อยกระดิ่งไว้ตามรั้วของศาลเจ้าพ่อมอดินแดง (ศาลปัจจุบัน) แล้วมีการเขียนข้อความที่เป็นความต้องการของตนติดไว้กับกระดิ่ง โดยการเขียนใส่กระดาษแล้วไปห้อยติดไว้กับกระดิ่ง ดังรูป

รูปที่ 5¹² แสดงให้เห็นถึงการวอนขอค้อเจ้าพ่อมอดินแดง โดยการนำกระดิ่งไปห้อยไว้ข้างรั้วศาลเจ้าพ่อมอดินแดง (ศาลใหม่ ปัจจุบัน)

12

ภาพถ่ายจากสถานที่จริง ของรั้วศาลเจ้าพ่อมอดินแดงที่มีกระดิ่งติดอยู่มีติดกับถนนมิตรภาพ โดยนางสาวสุภาวดี ปิงแก้ว สมาชิกในกลุ่มผู้ศึกษา